Національний технічний університет України
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

Кафедра
Біотехніки та інженерії

Наукова етика та академічна доброчесність

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни	
Рівень вищої освіти	***Другий (магістерський)***
Галузь знань	16 Хімічна інженерія та біоінженерія
Спеціальність	*G21Біотехнології та біоінженерії*
Освітня програма	ОНП Біотехнології
Статус дисципліни	Нормативна
Форма навчання	*очна (денна)*
Рік підготовки, семестр	*2 курс, осінній семестр*
Обсяг дисципліни	*5 кредитів (150 годин): лекції – 18 год; практичні – 18 год.; СРС – 114 год*
Семестровий контроль/ контрольні заходи	*Іспит, МКР*
Розклад занять	*https://schedule.kpi.ua*
Мова викладання	*Українська*
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор: д.т.н., проф, зав. каф БТтаІ Мельник Вікторія Миколаївна 044-204-94-51, **melnick.viktorij@lll.kpi.ua** Пратичні: д.т.н., проф, зав. каф БТтаІ Мельник Вікторія Миколаївна 044-204-94-51, **melnick.viktorij@lll.kpi.ua**
Розміщення курсу	Платформа *дистанційного навчання «*Сікорський*». Електронний Кампус КПІ ім. Ігоря Сікорського*

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчання та результати навчання

В умовах інформаційного суспільства актуальним стає вміння репрезентувати результати своїх досягнень унікально і грамотно з дотриманням вимог етики та академічної доброчесності. Курс «Наукова етика та академічна доброчесність» призначений для того, щоб в тому числі навчитися створювати тексти, які мають високий рівень оригінальності й успішно проходять перевірку на наявність плагіату. Також дисципліна «Наукова етика та академічна доброчесність» знайомить здобувачів з Кодексом академічної доброчесності закладу вищої освіти. В цьому курсі розглянуто, як оформлювати доброчесно оформлювати результати наукової діяльності, а також міжнародні стилі цитування та посилання в наукових роботах.

Крім того, важливим компонентом курсу буде вивчення програм на основі штучного інтелекту, зокрема принципів роботи GPTChat, діяльність якого вже сьогодні викликає етичні побоювання щодо його потенційного використання в шахрайських цілях (створення фейкових облікових записів у соціальних мережах або поширення дезінформації). Водночас розвиток GPTChat та інших технологій штучного інтелекту потенційно може принести суспільству

безліч переваг, включаючи покращення комунікації, підвищення продуктивності, тому важливо вже сьогодні осмислити функціонування цього явища в системі можливих перешкод.

***Метою** викладання дисципліни «Наукова етика та академічна доброчесність» у студентів є формування компетентностей щодо здатності системного мислення та отримання інтегрованих практичних навичок стосовно запровадження і дотримання в освітянському та науковому просторі визначених чинним законодавством правил наукової етики та академічної доброчесності. Основними цілями вивчення дисципліни є : – опанування знаннями про роль і місце наукової етики та академічної доброчесності у науковій і освітній діяльності університетської спільноти; – формування умінь застосовувати отримані знання з питань академічної доброчесності та наукової етики в 2 освітньо-науковому процесі; – набуття соціальних, «м'яких» навичок (soft skills), а саме: особистих якостей (впевненість, формування власної думки, відповідальність, психологічна стресостійкість, здатність до навчання тощо), соціальними (спілкування (навички комунікації), емоційний інтелект тощо) та управлінськими здібностями (раціональна організація свого часу, критичне мислення, розв'язання проблем, самостійність у прийнятті рішень тощо).*

***Предметом** вивчення є правила та етичні норми поведінки в освітньому та академічному середовищі, етичні принципи і нормативно-правові засади академічної доброчесності, види прояву недоброчесності, наукове авторське письмо, технології створення якісних наукових статей, курсових та кваліфікаційних робіт.*

Освітній компонент «Наукова етика та академічна доброчесність» формує у студентів наступні компетентності:

ЗК 8 Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);

ФК 11 - Здатність знаходити адекватні шляхи розв'язання наукових проблем у галузі біотехнології та біоінженерії.

ФК-12 Здатність презентувати та обговорювати результати наукових і прикладних досліджень, готувати наукові публікації, брати участь у наукових конференціях та інших заходах.

В результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти мають продемонструвати такі результати навчання:

ПРН-12 Знаходити необхідну інформацію у науковій та довідниковій літературі, електронних базах, інших джерелах інформації, оцінювати її релевантність та достовірність;

ПРН-13 Оцінювати актуальність досліджуваних наукових проблем, придатність відомих наукових методів для їх дослідження на основі аналізу наявних даних та публікацій у провідних виданнях.

ПРН 15 - Мати навички планування та виконання експериментальних досліджень як особисто, так і у колективі, критичного аналізу отриманих результатів; оформлення результатів досліджень у вигляді звіту, наукової публікації, презентації на наукових та інших заходах.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Дисципліна «Наукова етика та академічна доброчесність» базується на знаннях, одержаних студентами при вивченні навчальних дисциплін, а саме: «Філософські засади наукової діяльності», «Іноземна мова для наукової діяльності. Наукова комунікація».

3. Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Академічна доброчесність

Тема 1.1 Академічна доброчесність: правові засади та термінологічний апарат.

Тема 1.2. Академічна доброчесність як центральне поняття сучасної академічної спільноти.

Тема 1.3 Наукове авторське письмо. Технічна складова академічної доброчесності.

Розділ 2. Наукова етика

Тема 2.1 Проблеми професійної етики у сучасній академічній спільноті.

Тема 2.2 Етичні аспекти в роботі з програмами на основі ШІ.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література:

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету /Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. фонд досліджень освітньої політики»; за заг. ред. Т.В. Фінікова, А.Є. Артюхова. – К.: Таксон, 2016. – 234 с.

2. Башкір О. І. Академічна доброчесність та інтелектуальна власність: конспект лекцій. Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків : ХНПУ, 2022. – 93 с. Режим доступу: https://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/7341

3. Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень: Навчальний посібник. Суми: Сумський ДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.

4. Дітковська, Л. А. Академічні студії: навч.-метод. посіб. [Електронний ресурс] / Л. А. Дітковська, В.В. Буяшенко, Ю. В. Оніщик. – К. : Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2019. – 36 с. Режим доступу: https://www.researchgate.net/publication/341203990_Akademicni_studii_navcalno metodicnij_posibnik

5. Корягін М. В. Основи наукових досліджень : навч. посібник / М. В. Корягін, М. Ю. Чік. – 2-ге видання, стереотипне. – К.: Алерта, 2017. – 622 с.

6. Костенко Л., Жабін О., Кузнєцов О., Кухарчук Є., Симоненко Т. Наукометрія: методологія та інструментарій. Вісник Книжкової палати. 2015. № 9. С. 25 – 29.

7. Кулик Є. Текстові запозичення, оформлення посилань і цитувань в освітніх та наукових роботах: [презентація] [Електронний ресурс] – 2021. – Режим доступу: https://ela.kpi.ua/handle/123456789/42134

8. Литвинова Л. Наукова комунікація як складова науки державного управління. Актуальні проблеми державного управління. 2012. Вип. 4. С. 26-30. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdyo_2012_4_10

9. Міжнародні стилі цитування та посилання в наукових роботах : методичні рекомендації / автори-укладачі: О. Боженко, Ю. Корян, М. Федорець ; редколегія: В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузєва, Я. Є. Сошинська, О. М. Бруй ; Науковотехнічна бібліотека ім. Г. І. Денисенка Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» ; Українська бібліотечна асоціація. Київ : УБА, 2016. Режим доступу: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/18681/5/Academ_4_12_red1-2.pdf

10. Омельчук С. Бути чесним у навчанні й науці: експрес-курс з академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти: навч. посіб. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 80 с.

11. Шліхта Н., Шліхта І. Основи академічного письма: Методичні рекомендації та програма курсу. К., 2016. 61 с. Режим доступу: https://naqa.gov.ua/wp content/uploads/2019/05/Academic_Writing_Course.pdf

Законодавство:

12. Закон України «Про освіту»: від 5 вересня 2017 року № 2145-VIII – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text

13. Закон України «Про вищу освіту»: від 01.07.2014 р. № 1556-VII – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text

14. Закон України «Про авторське право і суміжні права» : від 23.12.1993 р. № 3792-XII зі змінами. – Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/3792-12/print

15. Порядок присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії. Затверджений постановою КМУ від 12 січня 2022 р. № 44 – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/44-2022-%D0%BF#Text

16. Кодекс честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»: ухвалено Рішенням Вченої ради від 5 квітня 2021 р. – Режим доступу: https://kpi.ua/code

17. Лист Міністерства освіти і науки України «Про Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах» № 1/11-8681 від 15 серпня 2018 року – Режим доступу: https://mon.gov.ua/storage/app/media/akredytatsiya/instrukt-list/1-11 8681-vid-15082018-rekomendatsii-shchodo-

zapobigannya-akademichnomu-plagiatu.pdf
18. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 № 848-VIII – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text
19. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти. Ухвалено на Міністерській конференції 14-15 травня 2015 року. – Режим доступу: https://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/standards-and guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf
20. Етичний кодекс ученого України Схвалено Постановою загальних зборів НАН України 15.04.2009. № 2. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0002550 09#Text

Додаткові джерела:

21. Handbook of Academic Integrity / ed. Tracey Bretag. – Springer Singapore, 2016. – 1097 p. – DOI: https://doi.org/10.1007/978-981-287-098-8
22. Шаблій, О. В., Пьянова І. Ю. Академічне письмо та презентація: навч. посіб. (англійською мовою) для здобувачів магістерського і освітньо-наукового рівня вищої освіти. Міністерство освіти і науки України, Одеський державний екологічний університет. – Житомир: ТОВ "505", 2021. 84 с. Замовити в Бібліотеці КПІ: https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000635140&local_base=KPI01
23. Розширений глосарій термінів та понять ст. 42 «Академічна доброчесність» Закону України «Про освіту» (від 5 вересня 2017 р.) [Електронний ресурс]. – 2017. – Режим доступу: https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2018/10/25/glyusariy.pdf
24. Atkinson, D. Mindful Technical Writing: An Introduction to the Fundamentals [Electronic resource] / Atkinson D., Corbitt S. – TRAILS, 2021. – 770 p. – Mode of access: https://open.umn.edu/opentextbooks/textbooks/composing-mindfully-writing-fundamentals-atkinson
25. The Fundamental Values of Academic Integrity / International Center for Academic Integrity [ICAI]. 3rd ed. 2021. Mode of access: https://academicintegrity.org/images/pdfs/20019_ICAI Fundamental-Values_R12.pdf
26. Казаков, М. А. Феномен псевдонауки як проблема розвитку сучасного наукового пізнання: дис. … канд. філос. наук: 09.00.02 – діалектика та методологія пізнання. Одеса, 2015. 222 с. https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/36866/1/Fenomen_psevdonauky_iak_problema_rozvytku_suchasnoho_naukovoho_piznannia.pdf
27. Leßmöllmann, A., Dascal, M. & Gloning, T. (2019). Science Communication. Berlin, Boston: De Gruyter Mouton. – 719 p.
28. Gubitosa C. Domingo D. Critical topics and good practices for trust in science communication before and during the COVID-19 pandemic. Research for All. Vol. 6(1). Mode of access: https://www.scienceopen.com/hosted-document?doi=10.14324/RFA.06.1.09
29. Olesk, A., Kaal, E. and Toom, K. (2019). The possibilities of Open Science for knowledge transfer in the science-policy interface. JCOM 18 (03), A03. Mode of access: https://doi.org/10.22323/2.18030203.
30. Díaz Costanzo G. and Golombek D. A. (2020). The quest for scientific culture. JCOM 19 (01), R01. Mode of access: https://doi.org/10.22323/2.19010601.
31. Roland Marie-Claude. Quality and integrity in scientific writing: prerequisites for quality in science communication. Journal of Science Communication: June 3, 2009. Mode of access: DOI: https://doi.org/10.22323/2.08020204
32. Тріщук, О. В. Касянчук В. О. Первинна комунікація з авторами в наукових журналах, індексованих Web of Science. Технологія і техніка друкарства : збірник наукових праць. 2020. Вип. 4(70). С. 65-71. https://ela.kpi.ua/handle/123456789/45068
33. Мриглод О., Назаровець С. Наукометрія та управління науковою діяльністю: вкотре про світове та українське. Вісник Національної академії наук України. 2019. № 9. С. 81–94.

Відеоматеріали:

34. Академічна доброчесність та цифрові рішення в сфері науки. Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=t6-nJqepBlA
35. Вебінар "Академічна доброчесність в точних науках" - В. Бахрушин. Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=cZMrTb3VOEc
36. Академічна доброчесність для закладів вищої освіти - вебінар від SAIUP. Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=653fbh375AQ
37. Research Integrity and https://www.youtube.com/watch?v=vxNqGtNHPb0 Ethics.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Лекційні заняття

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, посилання на літературу та завдання на СРС)	Годин
1	*Розділ 1. Академічна доброчесність* *Тема 1.1 Академічна доброчесність: правові засади та термінологічний апарат.* ***Лекція 1-2.*** *Поняття «академічна доброчесність» та його значення в системі сучасної європейської освіти. Нормативно-правова база університетської спільноти: закони, стандарти, кодекси, положення. Поняття про авторське право, наукову репутацію, імідж ЗВО.*	4
2	*Тема 1.2. Академічна доброчесність як центральне поняття сучасної академічної спільноти.* ***Лекція 3-4.*** *Соціальна роль та суспільне значення, принципи і структура академічної доброчесності. Права та обов'язки представників наукової спільноти. Формування академічної культури у студентів на прикладах українських та європейських ЗВО. Види прояву недоброчесності: плагіат, шахрайство, фабрикація результатів, шантаж, підкуп, конфлікт інтересів.*	4
3	*Тема 1.3 Наукове авторське письмо. Технічна складова академічної доброчесності.* **Лекція 5.** *Основні правила організації наукового пошуку. Мовна специфіка наукового тексту. Коректне оформлення власних наукових робіт. Презентація наукових доповідей.*	2
4	*Тема 1.3 Наукове авторське письмо. Технічна складова академічної доброчесності.* ***Лекція 6-7.*** *Процедури та способи досягнення академічної доброчесності у процесі освітньої та наукової діяльності. Способи приховування та визначення плагіату в текстах. Робота з сервісами пошуку ознак плагіату в тексті. ДСТУ 8302:2015 та міжнародні стилі цитування.*	2
5	*Розділ 2. Наукова етика* *Тема 2.1 Проблеми професійної етики у сучасній академічній спільноті.* *Тема 2.2 Етичні аспекти в роботі з програмами на основі ШІ.* ***Лекція 8-9.*** Значення академічної доброчесності для іміджу й рейтингу ЗВО. Університетський репозитарій та його колекція. Етика використання наукових досягнень. Міжособистісні стосунки у науковому колективі. *Етичні аспекти в роботі з програмами на основі ШІ.*	4
	Всього	16

Практичні заняття

Основні цілі практичних занять – закріпити знання, отриманні при вивченні теоретичного курсу. Набуття навичок висловлювання власної точки зору, дискутувати, ретельно аргументувати свої думки, формування навичок роботи з науковими джерелами та коректного посилання на них.

№ з/п	Назва теми заняття	години
1	*Розділ 1. Академічна доброчесність* *Тема 1.1 Академічна доброчесність: правові засади та термінологічний апарат.* ***ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 1-2**.* *Академічна доброчесність. Кодекс честі. Право інтелектуальної власності. Академічна доброчесність у сфері освіти і науки.*	**4**
2	*Тема 1.3 Наукове авторське письмо. Технічна складова академічної доброчесності.* ***ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 3-*** *Культура усного наукового мовлення.* *Особливості академічного письма та академічної грамотності.*	**2**
3	*Тема 1.3 Наукове авторське письмо. Технічна складова академічної доброчесності.* ***ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 4**.* *Наукова стаття як самостійний науковий твір. Цитування та бібліографія. Академічне письмо: практичні поради.*	**2**
4	*Тема 1.3 Наукове авторське письмо. Технічна складова академічної доброчесності.* ***ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 5.*** *Порядок перевірки академічних робіт на наявність ознак академічного плагіату. Антиплагіатне програмне забезпечення: електронні онлайн-ресурси.*	**2**
5	***ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 6*** *Модульна контрольна робота*	**2**
6	*Розділ 2. Наукова етика* *Тема 2.1 Проблеми професійної етики у сучасній академічній спільноті.* *Тема 2.2 Етичні аспекти в роботі з програмами на основі ШІ.* ***ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 7.*** *Наукова етика в контексті актуальних проблем сучасності. Дистанційне навчання та академічна доброчесність: сучасні виклики української науки.*	**2**
	ВСЬОГО	**14**

5. Самостійна робота студента/аспіранта

№ п/п	Назва теми, що виноситься на самостійне опрацювання	Години на СРС
1	Права та обов'язки здобувачів освіти. Права та обов'язки педагогічних, науково педагогічних і наукових працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу. Права та обов'язки батьків здобувачів освіти Документи з організації освітнього процесу в університеті.	18

2	Кодекс академічної етики. Комісія з питань етики та академічної доброчесності. Група сприяння академічній доброчесності: завдання та функції. Студентська агенція співдії якості освіти	12
3	Усне і писемне мовлення. Основні джерела освітньої та наукової інформації. Перелік наукових фахових видань України, в які подаються статті з фармації. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела. Оформлення списку використаних джерел при виконанні навчальних і наукових робіт. Українські правила оформлення посилань і цитувань в освітніх та наукових роботах. Міжнародні стилі цитування та посилання в наукових роботаху.	28
4	Встановлення порушення академічної доброчесності. Академічні роботи, що підлягають перевірці на плагіат. Порядок перевірки академічних робіт на наявність ознак академічного плагіату. Антиплагіатне програмне забезпечення: електронні онлайн-ресурси.	20
5	Підписання учасниками освітньо-наукового процесу Декларацій про дотримання академічної доброчесності. Реагування на порушення академічної доброчесності в освітньому і науковому процесах. Порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій.	10
6	Відповідальність за порушення авторських прав. Відповідальність за порушення прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок, раціоналізаторську пропозицію	14
7	Основи професійної етики. Морально-етичні принципи дослідника при виконанні наукової діяльності. Вербальні та невербальні складники дотримання професійної етики. Секрети успішної професійної комунікації. Етичні навички ведення академічної дискусії та полеміки. .Етика оприлюднення результатів досліджень та наукової дискусії. Проблема очікувань і установок. Ефективність допомоги як професійна та етична проблема. Моральні проблеми роботи в особливих ситуаціях. Імідж та етикет	18
	ВСЬОГО	120

Робочим планом передбачено виконати модульної контрольну роботу з дисципліни.

Мета модульної контрольної роботи з дисципліни «Наукова етика та академічна доброчесність**»** полягає в тому, щоб: перевірити рівень засвоєння магістрами теоретичних знань і практичних навичок з питань етичних норм наукової діяльності та дотримання принципів академічної доброчесності, а також вміння застосовувати ці знання у типових навчальних і науково-дослідницьких ситуаціях.

Контрольна робота сприяє формуванню в студентів відповідального ставлення до академічної культури, розвитку критичного мислення, уміння аналізувати етичні дилеми та приймати обґрунтовані рішення в межах академічного середовища.

Теми МКР:

«Академічна доброчесність у контексті сучасної наукової діяльності»;

«Відкритий доступ у наукових дослідженнях: переваги та виклики»;

«Методи запобігання академічним порушенням у науковій діяльності»;

«Конфлікт інтересів у наукових дослідженнях: механізми подолання»;

«Вплив міжнародних стандартів на розвиток академічної доброчесності в Україні»

Підготовка короткої статті з дотриманням етичних вимог до академічної публікації

Написання аналітичного звіту з аналізом етичної проблеми у науковій діяльності

Політика та контроль

- **Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)**

Правила відвідування занять та поведінки на заняттях

Відвідування занять не є обов'язковим компонентом оцінювання. Студенти зобов'язані брати активну участь в навчальному процесі, не спізнюватися на заняття та не пропускати їх без поважної

причини, не заважати викладачу проводити заняття, не відволікатися на дії, що не пов'язані з навчальним процесом.

Правила призначення заохочувальних та штрафних балів

- штрафні бали в рамках навчальної дисципліни не передбачені

Політика дедлайнів та перескладань

Контрольні заходи (МКР) та завдання на практичних заняттях виконуються студентами тільки за розкладом, у встановлений для групи час, (виключення – перенесення написання групою (або окремих студентів) в зв'язку з необхідним дотриманням безпекових умов або з попередженням викладача та офіційним підтвердженням причини відсутності студента на написанні разом з групою).

Політика щодо академічної доброчесності. Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: https://kpi.ua/code.

При виконанні практичних та інших індивідуальних завдань необхідно наводити список посилань на використані джерела. Але не можна використовувати і посилатися на російські джерела та джерела російською мовою.

У разі виявлення академічної недоброчесності під час виконання модульної контрольної роботи – результати контрольного заходу не враховуються. МКР в такому разі необхідно переписати.

У разі виявлення академічної недоброчесності під час виконання екзаменаційної роботи студент усувається з екзамену і може повторити спробу здачі семестрового контролю на 1 чи 2 перездачі.

Норми етичної поведінки. Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: https://kpi.ua/code.

Політика академічної поведінки і етики

Студенти мають бути толерантним, поважати думку оточуючих, заперечення формулювати в коректній формі, конструктивно підтримувати зворотний зв'язок на заняттях.

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: https://kpi.ua/code

- **Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (РСО)**

6. *Розподіл навчального часу за видами занять і завдань з кредитного модуля згідно з робочим навчальним планом:*

Семестр	*Начальний час*		*Розподіл навчальних годин*				*Контрольні заходи*		
	кредити	*акад. год.*	*Лекц.*	*Практич.*	*Лаб. роб.*	*СРС*	*МКР*	*ДКР*	*Семестрова атестація*
3	*5*	*150*	*16*	*14*	*---*	*120*	*1*		*екзамен*

Поточний контроль: МКР, відповіді на практичних заняттях та стартовий рейтинг не менше 26 балів

Календарний контроль: провадиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу.

Семестровий контроль: екзамен

Умови допуску до семестрового контролю: виконання та зарахування усіх практичних робіт, МКР та семестровий рейтинг не менше 26 балів.

Рейтинг студента з кредитного модуля розраховується виходячи із 100-бальної шкали, з них 50 бали складає стартова шкала. Стартовий рейтинг (протягом семестру) складається з балів, що студент отримує за:

1) виконання практичних завдань – 28 балів
2) модульна контрольна робота – 22 балів.

2. Критерії нарахування балів:

2.1. **Виконання практичних завдань, максимальне значення 7х4=28 бали:**
– «відмінно», вчасне правильне виконання практичного завдання – 3,8-4 балів;
– «добре», вчасне виконання практичного завдання з неточностями –-3-3.7балів;
– «задовільно», невчасне виконання практичного завдання – -2.4-2.9 бали;
– «незадовільно», невиконання практичного завдання – 0 балів.

2.2. **Модульна контрольна робота, максимальне значення 22 балів:**
- «відмінно» - виконання 100% задачі під час заняття – 22-20.9 бали.
- «добре» - виконання 80% задачі під час заняття – -20.8-16.5 бали.
- «задовільно» - виконання ≥ 50% задачі під час заняття – 16.4-13.2 балів.
- «незадовільно» - невиконання задачі під час заняття – 0 балів.

Умовою першої атестації є отримання не менше 10 балів та виконання всіх практичних (на час атестації). Умовою другої атестації – отримання не менше 20 балів, виконання всіх практичних(на час атестації) та зарахування МКР.

На екзамені студенти виконують письмову контрольну роботу. Кожне завдання містить два теоретичних запитання (завдання) і одне практичне. Перелік запитань наведений у Рекомендаціях до засвоєння кредитного модуля. Кожне запитання (завдання) оцінюється за такими критеріями:
для теоретичних питань:
- повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) – 15-14 балів;
- достатньо повнавідповідь (неменше 75% потрібної інформації, абонезначні неточності) – 13-11 балів;
- неповна відповідь (неменше 60% потрібної інформації та деякі помилки) – 10-9 балів.
для практичного питання:
- повне безпомилкове розв'язування завдання – 20-18 балів;
- повне розв'язування завдання з несуттєвими неточностями – 17-15 балів;
- завдання виконане з певними недоліками – 14-12 балів.
6. Сума стартових балів та балів за екзаменаційну контрольну роботу переводиться до екзаменаційної оцінки згідно з таблицею:

Таблиця 1 відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	*Оцінка*
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

В умовах дистанційного або змішаного режиму проведення занять організація освітнього процесу здійснюється з використанням технологій дистанційного навчання: платформи дистанційного навчання «Сікорський», «Електронний кампус». Навчальний процес у такій формі здійснюється відповідно до затвердженого розкладу навчальних занять. Також існує *можливість зарахування сертифікатів проходження дистанційних чи онлайн курсів за відповідною тематикою та інша інформація для здобувачів вищої освіти щодо особливостей опанування навчальної дисципліни, наприклад, можливість вивчати дисципліну здобувачу з інвалідністю.*

Теми , які виносяться на семестровий контроль

Теоретичні запитання:

- *Нові сфери морального регулювання наукової діяльності (публікація результатів, консультування, участь у експертизах).*
- *Проблема відповідальності за впровадження результатів наукових досліджень.*
- *Моральне регулювання використання науково-технічних досягнень.*
- *Процеси глобалізації у сучасному суспільстві: етичний та науковий контекст.*
- *Позитивне самопозиціонування як шлях до успіху в професійній діяльності.*
- *Сучасна наукова комунікація у концепції Н. Лумана.*
- *Міжнародні конвенції про наукову комунікацію та статус ученого.*
- *Академічне середовище як місце формування особливого ідеалу моральності, значення цього ідеалу для культури.*
- *Зв'язок моральних та професійних якостей наукового працівника.*
- *Поняття відповідальності в етиці. Види відповідальності.*
- *Відмінності «внутрішньої» етики науки як нормативного регулювання стосунків всередині самого наукового товариства.*
- *Наука і соціум: неоднозначність вимоги відповідальності науки.*
- *Необхідні моральні обмеження науки як виду людської діяльності. Можливість різного використання наукових результатів.*
- *Етика науки та етика технології. Відповідальність вченого перед людством, країною, науковим товариством, науковою школою. Роль вченого у суспільстві. Моральні аспекти функціонування наукових шкіл.*
- *Проблема авторства та першості у науці. Наукові публікації. Визначення авторства публікації.*
- *Авторство та співавторство. Авторський вклад. Авторська відповідальність. Авторські заслуги.*
- *Наукове відкриття; проблема новизни. Відкриття та сенсація.*
- *Першість у наукових відкриттях.*
- *Фальсифікація у науці.*
- *Фальсифікація як метод теоретичного пізнання та як зумисне введення в оману.*
- *Істина та хиба у логіці та науці.*
- *Відмінності між гіпотезою, моделюванням, проектуванням та фальсифікацією.*
- *Помилки та свідоме викривлення фактів.*
- *Фабрикація даних.*
- *Наука та її антиподи: лженаука, пара наука, псевдонаука; умови їхньої появи, розвитку та їхні моральні засади.*
- *Історичні приклади фальсифікацій: алхімія, расова теорія, клонування.*
- *Відповідальність за фальсифікацію у сучасні науці.*
- *Хабарництво та інші корупційні діяння: форми вияву, способи боротьби та запобігання. Антикорупцуійна діяльність в закладах вищої освіти.*

Питання на практичні заняття

- *Що таке наукова етика і чому вона важлива для сучасного дослідника?*
- *Які риси має етичний науковець?*
- *Наведіть приклади відомих порушень наукової етики у світовій практиці.*
- *Які основні принципи академічної доброчесності ви знаєте? Поясніть кожен із них.*
- *Чому академічна доброчесність є важливою для якості освіти?*
- *Як академічна доброчесність впливає на репутацію навчального закладу?*
- *У чому полягає різниця між навмисним і ненавмисним плагіатом?*

- *Як правильно оформлювати посилання на джерела?*
- *Що таке самоплагіат і чому він вважається порушенням?*
- *У чому полягає фальсифікація та фабрикація результатів?*
- *Розгляньте ситуацію: студент списує на іспиті. Які наслідки це може мати для нього та для закладу?*
- *Хто має право бути зазначеним як співавтор наукової роботи?*
- *Які етичні проблеми можуть виникнути під час рецензування?*
- *Як уникати конфлікту інтересів у наукових публікаціях?*
- *Наведіть приклади етичних дилем, з якими може зіткнутися дослідник.*
- *Як би ви діяли в ситуації, коли керівник просить включити себе як співавтора, не долучаючись до дослідження?*

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено зав. кафедри, д.т.н., професор Вікторія Мельник

Ухвалено *кафедрою <u>біотехніки та інженерії</u> (протокол № _13 від _24.06.__ 2026 р.)*

Погоджено *Методичною комісією факультету біотехнології і біотехніки (протокол № 6 від _26.06.2026 р.)*